

U IME NARODA

OSNOVNI SUD U PODGORICI, u vijeću sastavljenom od predsjednika Suda Medjedović Milića, kao predsjednika Vijeća, uz sudjelovanje sudija porotnika Mandić Sava i Radulović Branka, kao članova vijeća, uz učešće Milanke Djurović kao zapisničara, rješavajući u krivičnom predmetu protiv optuženih AŠANIN VLADISLAVA i JOVANOVIĆ DUŠKA, zbog krivičnog djela iz čl. 76 st.1, 2 i 3 i čl. 77 st. 1 i 2 KZ RCG u vezi sa čl. 27 KZ J po privatnoj tužbi privatnog tužioca SUBOTIĆ STANKA iz Beograda, nakon dovršenog usmenog glavnog i javnog pretresa dana 29.08.2001. godine u prisustvu okrivljenih, njihovog branioca advokata Božović Lidije, punomoćnika privatnog tužioca advokata Bojović Milorada i Tadić Radoslava, istog dana je donio, a javno objavio dana 03.09.2001. godine

P R E S U D U

Okrivljeni:

AŠANIN VLADISLAV, sin Miloša i majke Nevenke, rodjene Ružić, rođen 02.02.1961. godine u Nikšiću, sa prebivalištem u Podgorici, zgrada "Vektre" 3, ulaz 3, oženjen, otac jednog djeteta, radnik preduzeća "Medija Mont" iz Podgorice, državljanin SRJ, vojsku služio, završio Ekonomski fakultet, ranije neosudjivan

K r i v j e

Što je:

Kao glavni i odgovorni urednik dnevnih novina "DAN" u broju 815 od 16.05. 2001.godine na strani 4 prenio tekst iz lista "Nacional" br. 287 od 15. svibnja 2001. godine objavljen pod nazivom "Glavni mafijaški bos Balkana" koji se odnosi na privatnog tužioca, a zatim u istom listu br. 784 od 18.05.2001. godine objavio tekst na strani 5 "Ko su najveći crnogorski i srbijanski mafijaši", ilustrujući ga sa tri fotografije u kojim tekstovima je pronio neistinite činjenice koje stete časti i ugledu privatnog tužioca, a to je:

- "Jedan od najvećih srpskih mafijaša i duvanskih krijumčara partner crnogorskog predsjednika Mla Djukanovića",
- "Srpski mafijaš sa hrvatskom putovnisom",

- "Privatni tužilac mogao steći hrvatsko državljanstvo ili podmićivanje utjecajnih HDZ-ovih političara ili izravnim poslovnim vezama sa nekim tajnim ortakom u zajedničkoj zločinačkoj organizaciji na teritoriji Hrvatske i susjedne BiH. Koliko se zna Subotićevi švercerski kanali protežu se po cijelom Balkanu".

- "Subotić poslovni ortak crnogorskog predsjednika Mila Djukanovića koji najizravnije sudjeluje u djelovanju švercerske dobiti".

- "Subotić je jedan od glavnih dobavljača cigareta za jugoslovensko crno tržište i svih tvornica iz svih zakutaka svijeta, uključujući hercegovačku tvornicu duvana u Čapljini i hrvatski TDR".

- "I sam Bokan postao Canetova žrtva. Ubijen je u Atini u listopadu prošle godine, ali je iza sebe ostavio poruku da ako bude ubijen iza toga stoji Subotić".

- "Upućeniji pripadnici beogradskog podzemlja zbog naleta Subotićevih eskadrona smrti sklonili iz SRJ Jugoslavije, posebno su prestravljeni ubojstvom Radovana Stojičića - Badže, nekadašnjeg ministra MUP-a Srbije i zapovjednika specijalnih postojbi srpske policije u Bosni i Slavoniji. Zbog toga ubojstva počinjenog 10. travnja 1997. godine Milioševićeva policija raspisala za Subotićem tjalicu početkom 1997. godine".

- "Subotić navodno u sječnju 2000. godine ubio i najvećeg vojvodjanskog mafijača Branislava Lainovića - Dugog iz Novog Sada, te 1998. godine Jusufa Jusu Gulića vlasnika kluba "Železnik". No, izgleda da je prevršio mjeru ubojstvom Milana Djordjevića zv. Bombona - Arkanovog kuma i nasljednika te Milana Rajkovića - Milančeta".

- "Glavni egzekutor u Subotićevom klanu Milan Milanović-Mrgud iz Vinkovaca koji od privatnog tužioca prima mjesečnu platu od 50.000 dolara, a zadatak mu je eliminacija Subotićevih protivnika".

Dakle putem štampe za privatnog tužioca Stanka Subotića pronio neistinite činjenice koje štete njegovoj časti i ugledu,

- čime je izvršio krivično djelo kleveta iz čl. 76 stav 3 u vezi stava 2 i 1 Krivičnog zakona Republike Crne Gore,

Pa mu Sud primjenom člana 27 st.1, 41, 52 i 53 Krivičnog zakona SR Jugoslavije i čl. 351 Zakona o krivičnom postupku, **izriče**

USLOVNU OSUDU

S tim pošto mu se utvrđuje kazna zatvora u trajanju od 5 (pet) mjeseci i ujedno određuje da se ova kazna neće izvršiti ukoliko okrivljeni u roku od 2 (dvije) godine ne izvrši novo krivično djelo.

OBAVEZUJE SE okrivljeni da na ime paušala kao dijela troškova krivičnog postupka plati ovom sudu iznos od 20 DEM, u roku od 15 dana od pravosnažnosti ove presude, pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

Ova presuda će se po pravosnažnosti o trošku okrivljenog objaviti u dnevnom listu "DAN".

II

Nasuprot gornjem protiv okrivljenog

JOVANOVIĆ DUŠKA, sina Vasilija i majke Danice, rođene Popović, rođenog 10.02.1964. godine u Podgorici, stalno nastanjen u mjestu rođenja ul. Jervanska br. 32, neoženjen, sa završenim Pravnim fakultetom, državljanin SRJ, zaposlen u preduzeću "Yumedia Mont", ranije neosudjivanom,

Na osnovu čl. 349 st. 1 tač. 3 Zakona o krivičnom postupku

ODBIJA SE OPTUŽBA

Da je:

Kao direktor dnevnog lista "DAN" iz Podgorice dozvolio objavljivanje u tom listu br. 815 od 16.05.2001. godine članak kojeg je prethodno objavio list "Nacional" u broju 287 od 15. svibnja 2001. godine pod naslovom "Glavni mafijaški bos Balkana" te objavljivanje članka u istom listu broj 784 od 18.05.2001. godine pod naslovom "Ko su najveći crnogorski i srbijanski mafijaši", pa i to:

- dao privatnom tužiocu "nekoliko obavjetšajnih službi na svijetu radi paralelno istragu o hrvatskom državljaninu Stanku Subotiću - Canetu, evropskom kralju šverca cigareta",

- da kako "Nacional" doznaje i hrvatska policija provodi istragu o Stanku Subotiću",

- da je "Predsjednik jedne od vodećih sila potvrdio je prema njihovim saznanjima članak objavljen u prošlom broju "Nacionala" potupno odgovara istini",

- da je "Subotićeva kompanija bila najveći kupac cigareta bez taksenih markica BAT-a".

"Na naslovnoj strani "DAN-a" od 23.05.2001. godine Subotić uz pomoć Mila Djukanovića, Zorana Djindjića, Ljupča Georgijevskog i BAT-a želi izgraditi najveći duhanski imperij na Balkanu" te u redakcijskom komentaru "DAN-a" tragom pisanja hrvatskog "Nacionala" pod naslovom "Muk optužene gospode naveo da su po pisanju "Nacionala" u ove priljave poslove aktivno umiješani Stanko Subotić - Cane i ni manje ni više nego Predsjednik Crne Gore Milo Djukanović.

"Očigledno je da pomenutu gospodu nije pogodilo iznošenje ne malih optužbi na njihov račun, ali ne treba se čuditi, jer ona stara izreka "Gdje ima dima tu je i vatra" može poslužiti za ovu nazovimo aferu Subotić - Djukanović".

- "Njih dvojica su zaradili pozamašnu svotu novca, o kojoj čak i oni koji u svijetu važe za bogate mogu da sanjaju",

- čime bi izvršio krivično djelo klevete iz čl. 76 st. 3 u vezi st. 2 i 1 u sticaju sa krivičnim djelom uvrede iz čl. 77 st. 2 u vezi stava 1 Krivičnog zakona Republike Crne Gore.

O b r a z l o ž e n j e

Privatni tužilac Subotić Stanko je blagovremeno podnesenom krivičnom tužbom, optužio Ašanin Vladislava i Jovanović Duška da su na njegovu štetu izvršili kriv. djela koja su činjenično i pravno opisana u izreci ove presude, tvrdeći da u njihovim radnjama stoji elementi kriv. djela klevete i uvrede koja su izvršili u sticaju.

Optuženi Ašanin Vladislav u svojoj odbrani na glavnom pretresu kao i u završnoj riječi, lično i preko svog branioca, negirao je izvršenje krivičnog djela, objašnjavajući da je on kao glavni i odgovorni urednik dnevnog lista "DAN"

isključivo odgovoran za tekstove koji se objavljuju u listu, a u svojoj praksi poštovao je mišljenje i stav uredjivačkog kolegijuma. Privatnog tužioca uopšte nije poznavao niti je o njemu imao bilo kakvih saznanja, sve do objavljivanja prvog teksta u hrvatskom listu "Nacional" od 15.05.2001. godine. Predložio je uredjivačkom kolegijumu da njihov list prenese takva pisanja u cilju objektivnog informisanja javnosti u Crnoj Gori. Tekstove iz lista "Nacional" prenosili su izvorno, a on lično se nije upuštao u ocjenu istinitosti ili neistinitosti tvrdnji iznešenih u spornim tekstovima, već je samo kao glavni i odgovorni urednik odmah po objavljivanju prvih prenesenih tekstova pozvao sva lica koja se pominju u tim tekstovima da eventualno demantuju iznesene tvrdnje. Objasnio je i to da nije tražio nikakvu saglasnost za objavljivanje odnosno prenošenje objavljenih tekstova, pa čak ni od autora tih tekstova, jer to i nije praksa u njihovom radu, a svi tekstovi koji su preneseni bili su potpisani sa punim imenom i prezimenom autora.

U dokaznom postupku na glavnom pretresu Sud je izvršio uvid u listove "Nacional" od broja 287 do 294, zatim izvršio uvid u dnevne listove "DAN" počev od 16.05.2001. godine do 10.06.2001. godine, pročitao Uvjerenje I Opštinskog suda u Beogradu, poslovni broj Ku. 5206/2001 od 23.08.2001. godine, uvjerenje Okružnog suda iz Valjeva od 27.08.2001. godine izdato pod poslovnim brojem Ku.226/2001, uvjerenje MUP-a Srbije - Sekretarijata unutrašnjih poslova u Valjevu broj 235-1-1523/2001 od 21.08. 2001. godine, zatim pročitao pisma koja su upućena licima koja se pominju u spornim tekstovima, a potpisana od strane okrivljenog kao glavni i odgovorni urednik i to pismo privatnom tužiocu od 24. juna 2001. godine, Zoranu Djindjiću predsjedniku Vlade Republike Srbije, Svetozaru Maroviću podpredsjedniku DPS-a i predsjedniku Sukupštine Crne Gore i Milu Djukanoviću predsjedniku Republike Crne Gore, pa je nakon savjesne i brižljive ocjene svih provedenih dokaza te navoda odbrane optuženog, našao da je okrivljeni Ašanin Vladislav izvršio krivično djelo koje je činjenično i pravno opisano u stavu I izreke presude, zašto mu je izrečena uslovna osuda, a ovo sa sledećih razloga:

Uvidom u tekstove koji su objavljeni u listovima "Nacional", te uporedjenjem sa dnevnim listovima "DAN", a s tim u vezi i navod odbrane okrivljenog koji nije negirao sadržinu prenesenih tekstova na nesumnjiv način je utvrđeno da su u dnevnom listu "DAN" preneseni tekstovi iz hrvatskog lista "Nacional" pod naslovom, "Ko je glavni mafijaški bos Balkana" i "Ko su najveći crnogorski i srbijanski mafijaši " objavljeni u listovima broj 815 od 16.05.2001. godine i od 18.05.2001. godine iz kojih tekstova zaista proizilaze tvrdnje za privatnog tužioca kako je to predstavljeno u činjeničnom opisu izreke presude. Iz uvjerenja izdatih od strane I Opštinskog suda u Beogradu, Okružnog suda u Valjevu i uvjerenja Sekretarijata unutrašnjih poslova u Valjevu utvrđeno je da se protiv privatnog tužioca pred redovnim sudovima u Beogradu ne vodi bilo kakav krivični postupak kao i kod Okružnog suda u Valjevu dok iz uvjerenja iz SUP-a Valjevo utvrđeno je da privatni tužilac do sada nije osudjivan.

Imajući u vidu ovako utvrđeno činjenično stanje te navode odbrane okrivljenog, ovaj Sud je našao da je odbrana okrivljenog Ašanina neosnovana i

sračunata na izbjegavanje krivično-pravno odgovornosti, jer je okrivljeni Ašanin kao odgovorni urednik objavljivanjem u listu "DAN" navedenih tekstova, pronio za privatnog tužioca, dakle tuđa saznanja koja nijesu istinita i koja po svom karakteru i sadržini štete njegovoj časti i ugledu. Pri tome ovaj okrivljeni prije objavljivanja prenesenih tekstova nije vršio nikakvu provjeru da li je ono što objavljuje istinito ili ne, pa ni to da li sadržina tekstova i prenesenih činjenica može štetiti časti i ugledu privatnog tužioca. Između ostalog, u navedenim člancima je pronošeno da je privatni tužilac izvršio nekoliko krivičnih djela ubistava i drugih krivičnih djela koja se gone po službenoj dužnosti, a u tom pravcu okrivljeni nije dokazivao istinitost ovog tvrdjenja niti pak dokazivao da je imao osnovanog razloga da povjeruje istinitost onoga što je ponosio, dakle nije mogao u postupku dokazati pravosnažnom sudskom odlukom da je priv. tužilac zaista izvršilac takvih krivičnih djela, pa samim tim ni otkloniti krivičnu odgovornost zbog krivičnog djela klevete iz čl. 76 st. 3 u vezi st. 2 i 1 KZ RCG, koju je po nalaženju ovog Suda, izvršio sa umišljajem.

Da je optuženi postupao sa umišljajem u izvršenju konkretnog krivičnog djela, za koje je oglašen krivim, upućuje i činjenica da je nakon pronošenja, odnosno objavljivanja tekstova iz "Nacionala" dozvolio i objavljivanje redakcijskog komentara "Muk optužene gospode", kao i specijalnog dodatka iz čega se vidi da je kao urednik, sem prenošenja nastavio sa komentarisanjem takvih tvrdnji, pa je otuda bio svjestan da za priv. tužioca pronosi neistinite činjenice koje mu štete časti i ugledu, pa je tako nešto i htio.

Tvrdnja okrivljenog da nije izvršio krivično djelo, jer je samo prenio tekst iz drugog lista, a da pri tom se nije upuštao u istinitost sadržine teksta koji je objavio drugi list sa poznatim autorom je neosnovana i takvom tvrdnjom ne može otkloniti svoju krivičnu odgovornost, kao ni to da kod njega nije postojala vinost u odnosu na učinjeno kriv. djelo. Iz same ove činjenice ne može se izvesti zaključak, da ovo lice krivično odgovara bez ikakve krivice, odnosno na osnovu same objektivne odgovornosti. S toga se posebno ističe da u SRJ ne postoji cenzura informacija u oblasti štampe, radija, televizije i drugih sredstava javnog obavještanja i komuniciranja. Međutim, svako ko se bavi ovom djelatnošću dužan je da obezbijedi istinito i objektivno obavještanje javnosti i da spriječi da se putem tih sredstava vrše krivična djela. Prema Zakonu o javnom informisanju (Službeni list RCG br. 4 od 18. februara 1998. godine), novinari i druga lica koja rade na poslovima informisanja dužni su, između ostalog, da u vršenju tih djelatnosti poštuju dostojanstvo ličnosti, čast, ugled i moralni integritet građana. Upravo radi obezbjedjenja društvene funkcije štampe i drugih sredstava javnog informisanja, kao i onemogućavanje da se tim putem vrše krivična djela, postoji po Zakonu funkcija glavnog i odgovornog urednika, koji neposredno rukovodi poslovima uredjenja novina ispituje primljeni materijal u pogledu podobnosti za publikovanje i odlučuje o tome koje će se sve informacije uvrstiti i objaviti, pa je samim tim odgovoran za svaku informaciju koja je objavljena. Ako odgovorni urednik zanemari ovu svoju obavezu i omogući objavljivanje neke informacije, koja po svojoj sadržini predstavlja krivično djelo predviđeno u Zakonu, u propuštanju pravilnog i odgovornog vršenja zakonske dužnosti nalazi se i osnov njegove krivične odgovornosti za izvršenje konkretnog

krivičnog djela. Iz tih razloga Krivični zakon SRJ predvidio je ovakvu odgovornost glavnog urednika članom 27.

Krivično djelo klevete iz čl. 76 KZ RCG može se učiniti sa dva oblika i to: iznošenje ili pronosjenjem neistinitih činjenica koje mogu štetiti časti i ugledu nekog lica. U konkretnom slučaju, okrivljeni Ašanin nije iznosio neistinite činjenice u objavljenim člancima u listu "DAN", kao sopstveno saznanje, nego je pronio neistinite činjenice, dakle, tuđe saznanje, koje štete časti i ugledu privatnog tužioca, pa je irelevantno za ocjenu postojanja kriv. djela u pitanju i krivične odgovornosti to, da li je u listu "Nacional" poznat ili ne autor teksta, a što i nije bio predmet ispitivanja u ovom postupku. Ovo s toga što je za objavljivanje tuđeg teksta, čiji je autor poznat u svakom slučaju po Zakonu o javnom informisanju odgovoran glavni i odgovorni urednik glasila koji taj tekst prenosi i javno ga objavljuje.

Štampa je dužna istinito i objektivno obavještavati javnost, a Ustavom je zagarantovana sloboda štampe i drugih vidova informisanja i javnog izražavanja. Bez obzira na takvu slobodu štampe postoji i zabrana zloupotrebe ovih sredstava. Najteži oblik zloupotrebe štampe i drugih vidova sredstava javnog informisanja je korišćenje ovih sredstava za vršenje krivičnih djela. Upravo iz ovih odredbi, po ocjeni ovog Suda, glavni i odgovorni urednik glasila je dužan da ocijeni sve relevantne okolnosti značajne za ocjenu istinitosti onog što se pronosi, jer iz sadržaja tekstova jasno proizilazi da objavljena informacija predstavlja krivično djelo, a ne da to prihvati unaprijed kao istinito, u čemu je i osnovni propust okrivljenog da je bez ikakve rezerve, provjere ili ograde prenio i objavio sporne tekstove u listu "DAN".

Sud je našao da u konkretnom slučaju nema sticaja krivičnog djela klevete i uvrede, već da je u pitanju krivično djelo klevete opisano u izreci ove presude, a ne i krivično djelo uvrede, odnosno u pitanju je samo prividan idealni sticaj krivičnih djela, uz ocjenu da ovaj Sud nije vezan pravnom ocjenom djela datom u tužbi, već samo činjeničnim opisnom radnji.

Sud je cijenio i ostale provedene dokaze i navode stranaka pa je našao da su bez uticaja na drugačije presudjenje predmetne stvari u odnosu na okrivljenog Ašanin Vladislava.

Pošto je optuženi Ašanin Vladislav oglašen krivim, to mu je Sud prilikom izricanja krivične sankcije uzeo u obzir sve okolnosti koje utiču na vrstu sankcije pa je našao, da se radi o licu koje nije ranije osudjivano, njegove porodične prilike, da je oženjen i otac jednog djeteta. Sud imao u vidu njegovo držanje poslije izvršenog kriv. djela zatim i stepen njegove odgovornosti pa i okolnosti pod kojima je djelo učinjeno, a posebno je cijenjena težina djela, pa bez obzira što je ovo djelo učinjeno putem štampe, okrivljenom je primjenom čl. 52 i 53 KZ J izrekao uslovnu osudu smatrajući da će se i upozorenjem uz prijetnju izvršenja kazne zatvora i odgodom izvršenja uz postavljeni uslov na duži rok dovoljno

uticati na okrivljenog da ubuduće ne vrši kriv. djela i time ostvari svrha krivičnih sankcija iz čl. 5 st.2 KZ J.

Kako je okrivljeni Ašanin Vladislav oglašen krivim za krivično djelo klevete iz čl. 76 st. 3 u vezi st. 1 i 2 KZ RCG, dakle za djelo učinjeno putem štampe, a kako postoji zahtjev privatnog tužioca, to je Sud, shodno čl. 85 KZ RCG, odlučio da se ova presuda nakon svoje pravosnažnosti o trošku okrivljenog ima objaviti u dnevnom listu "DAN".

Pošto je okrivljeni Ašanin oglašen krivim, to ga je Sud obavezao da na ime paušala kao dijela troškova krivičnog postupka ovom Sudu plati iznos od 20 (dvadeset) DM u roku od 15 dana po pravosnažnosti presude - čl. 98 st. 1 u vezi čl. 95 ZKP-a.

Kako je punomoćnik privatnog tužioca u odnosu na okrivljenog Jovanović Duška nakon završenog dokaznog postupka odustao od podnesene privatne tužbe, to je Sud shodno čl. 349 st.1 tač. 3 ZKP-a u odnosu na ovog okrivljenog, donio presudu sa kojom se optužba odbija.

Sa svega naprijed izloženog primjenom čl. 351 ZKP-a odlučeno je kao u izreci presude.

OSNOVNI SUD U PODGORICI

Dana, 29.08.2001. godine

ZAPISNIČAR
Milanka Djurović, s.r.

PREDSJEDNIK SUDA - VIJEĆA
Milić Medjedović, s.r,

PRAVNA POUKA:

Protiv ove presude dozvoljena je žalba u roku od 8 dana od dana prijema pismenog otpiska iste Višem sudu u Podgorici, a preko ovog Suda.



Za tačnost otpiska tvrdi i ovjerava radnik Suda
Anka Ivanović